

Sygn. akt V ACa 412/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Marcin Strobel

Sędziowie: SA Ewa Klimowicz-Przygódzka (spr.)

SA Aleksandra Kempczyńska

Protokolant: Małgorzata Szmit

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A w (...) sp. z o.o. w W.

(następcy (...) sp. z o.o. w W.)

przeciwko M. Szpitalowi (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 12 lipca 2016 r., sygn. akt II C 256/15

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo w punktach 1 b i 1 c poprzez nadanie im następującej treści :

„b . naliczane od kwoty 90 004,17 zł odsetki ustawowe od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 26 lutego 2015 r. i od kwoty 43 909,38 zł od dnia 27 lutego 2015 r. do dnia 27 marca 2015 r.,

c. naliczane od kwoty 43 909,38 zł odsetki ustawowe od dnia 28 marca 2015 r. do dnia 27 lipca 2015 r. i od kwoty 53 164,70 zł od dnia 28 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 marca 2016 r.”

II. uchyla zaskarżony wyrok w punktach 1 b i 1 c w pozostałym zakresie i w tej części postępowanie sądowe umarza,

III. odrzuca apelację pozwanego w zakresie dotyczącym braku zasądzenia na jego rzecz od (...) S.A. w Ł. kosztów postępowania,

IV. oddala apelację w pozostałym zakresie.

E. Klimowicz- Przygódzka M. Strobel A. Kempczyńska

Sygn. akt: V ACa 412/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 grudnia 2014 r. (...) S.A. w Ł. domagała się zasądzenia od M. Szpitala (...) w W. na swoją rzecz kwoty 99 259,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa , opierając swoje roszczenie o umowę gwarancji zawartą z wierzycielem pozwanego szpitala - spółką z o.o. (...) z siedzibą w W..

W dniu 5 stycznia 2015 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym od którego pozwany wniósł sprzeciw, powołując się na nieważność umowy zawartej przez powoda ze spółką (...), a tym samym kwestionując legitymację czynną (...) S.A.

W odpowiedzi na powyższy sprzeciw powód cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 46 094,79 zł twierdząc, iż w tym zakresie doszło do zaspokojenia wierzyciela, popierał powództwo co do kwoty 53 164,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty , co do kwoty odsetek ustawowych od 99 259,49 zł za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia 27 marca 2015 r. jak i wnosił o zawiadomienie w trybie art. 196 k.p.c. (...) sp. z o.o. (k 173, 174).

Postanowieniem z dnia 8 maja 2015 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w zakresie kwoty 46 094,79 zł i postanowił zawiadomić o toczącym się postępowaniu w trybie art. 196 § 1 k.p.c. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (k 232).

Pismem z dnia 28 lipca 2015 r. zawiadomiona spółka oświadczyła, że przystępuje do sprawy w charakterze powoda i wnosi o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty dochodzonej pozwem wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (k 245).

Kolejnym pismem z dnia 22 października 2015 r. (...) sprecyzowała wnioski zgłoszone wcześniej wnosząc o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 56 528,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lipca 2015 r. do dnia zapłaty (k 267).

Na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 r. sąd zobowiązał dotychczasowe strony procesu do wypowiedzenia się czy wyrażają zgodę na wstąpienie (...) sp. z o.o. w miejsce (...) S.A. w Ł. i zwolnienie tej ostatniej od udziału w sprawie (k 289).

W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie zgodę wyraził dotychczasowy powód tj. spółka (...) (k 293).

Pozwany M. Szpital (...) oświadczył, że nie wyraża zgody na wstąpienie (...) sp. z o.o. w W. w miejsce (...) S.A. w Ł. (k 295).

Kolejnym pismem z dnia 6 maja 2016 r. spółka (...) wobec dokonania przez pozwanego szpitala kolejnych wpłat na jej rzecz cofnęła powództwo co do kwoty 43 909,38 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia i wносиła o zasądzenie na swoją rzecz 12 619,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2016 r. oraz zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 56 528,98 zł od dnia przystąpienia do sprawy tj. od dnia 28 lipca 2015 r. do dnia 31 marca 2016 r. (k 310).

Spółka (...) także popierała powództwo wniesione w niniejszej sprawie ograniczając je jednak do kwoty 9 255 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz do kwoty odsetek ustawowych od 99 259,49 zł za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia 27 marca 2015 r. oraz odsetek ustawowych od kwoty 53 164,70 zł za okres od dnia 28 marca 2015 r. do dnia 12 kwietnia 2016 r. Cofnęła powództwo w zakresie kwoty 43 909,38 zł (k 317).

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w punkcie pierwszym zasądził od M. Szpitala (...) w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 9 255,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, naliczone od kwoty 99 259,49 zł odsetki ustawowe od dnia 4 grudnia 2014 roku do dnia 27 marca 2015 r, odsetki ustawowe od kwoty 53 164,70 zł od dnia 28 marca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 12 kwietnia 2016 r., w punkcie drugim umorzył postępowanie w zakresie zasądzenia kwoty 43909,38 zł, w punkcie trzecim oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto zasądził od M. Szpitala (...) w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z ustaleń faktycznych jakie legły u podstaw tego rozstrzygnięcia wynikało że M. Szpital (...) w W. zawarł z (...) sp. z o.o. w W. umowę na dostawę sprzętu medycznego. Przedmiotowa umowa obowiązywała od 2 maja 2012 r. tj. dostawy towaru miały odbywać się od tego dnia do 1 maja 2013 r. . Wartość umowy określono na kwotę 93 215 zł netto czyli 100 672,20 zł brutto. Strony zgodnie ustaliły, że za wykonanie przedmiotu umowy zamawiający zapłaci kwotę ustaloną na podstawie uzgodnionych cen jednostkowych oraz ilości rzeczywiście zrealizowanych dostaw w terminie 30 dni od daty dostarczenia faktury, na konto określone w umowie przez dostawcę. Ewentualna sprzedaż wierzytelności innemu podmiotowi, lub zawarcie umowy faktoringowej mogło w myśl punktu 4 § 3 odbyć się wyłącznie za zgodą zamawiającego. Powyższa umowa została przez spółkę (...) zrealizowana co wynikało z dołączonych dokumentów i zestawień. Pozwany szpital nie zapłacił jednak za dostarczony sprzęt medyczny. W związku z powyższym , pomiędzy występującymi po stronie powodowej spółkami w dniu 30 maja 2014 r. doszło do zawarcia umowy gwarancji, której przedmiotem było dokonanie w imieniu dostawcy przez (...) S.A. wszelkich czynności prawnych i faktycznych mających na celu odzyskanie wierzytelności wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie przysługujących w stosunku do dłużników , co zwane było w umowie restrukturyzacją wierzytelności. Nadto spółka (...) zapewniła, że na skutek działań przez nią podjętych związanych z tą restrukturyzacją wierzytelności, dłużnicy zapłacą swoje zobowiązania wobec (...) do dnia określonego umową. W myśl umowy gwarancyjnej spółka (...) zobowiązała się również do spłaty zobowiązania zgodnie z terminem określonym w umowie, w przypadku braku wykonania zobowiązania przez dłużników, o czym stanowił §6 przedmiotowej umowy. Ponadto zgodnie z § 7 spółka ta odpowiadać miała wobec wierzyciela do wysokości zobowiązań dłużników, określonych zgodnie z umową i miała uwolnić się w całości od obowiązku naprawienia szkody kontrahenta, jaką poniósł on w związku z brakiem zapłaty przez dłużników w uzgodnionym ze spółką terminie, poprzez zapłatę równowartości zobowiązań dłużników na dzień płatności spółki, co miało wyczerpywać w całości roszczenia kontrahenta w stosunku do spółki. Sąd Okręgowy ustalił, że (...) S.A. w W. w ramach realizacji powyższej umowy gwarancji uiściła na rzecz kontrahenta, czyli (...) sp. z o.o. w W., należność wynikającą z tytułu niespłaconego zobowiązania przez M. Szpital (...), o czym informację pozwany otrzymał w piśmie z dnia 13 czerwca 2014 r..

Mimo kierowania wezwań do zapłaty pozwany szpital przed datą wniesienia pozwu należności nie uiścił ani na rzecz (...) sp. z o.o. ani na rzecz (...) S.A. z siedzibą w Ł..

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał w zasadniczej większości za niesporny. Istota sprawy jego zdaniem sprowadzała się do oceny ważności umowy gwarancji zawartej pomiędzy spółkami (...) a M. i możliwość dochodzenia od pozwanego wierzytelności bezpośrednio przez tę ostatnią jako przez podmiotu, który spełnił zobowiązanie dłużnika i jednocześnie wstąpił w prawa dotychczasowego wierzyciela, a więc nabył wierzytelność przysługujące wobec szpitala.

Rozstrzygając powyższą kwestię Sąd Okręgowy uznał umowę gwarancji za sprzeczną z przepisami prawa tj. art. 53 ust 6 i 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, aktualnie z art. 54 ust 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej, które to przepisy zakazują dokonywania jakichkolwiek czynności prawnych prowadzących do zmiany wierzycieli samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej czyli tzw. obrotu wierzytelnościami szpitalnymi bez zgody dłużnika. Powodowa spółka takiej zgody nie wykazała, a zatem umowa gwarancji z dnia 30 maja 2014 r. jest umową nieważną. Stąd powództwo wytoczone przez spółkę (...) podlegało oddaleniu.

Jednocześnie Sąd Okręgowy mając na uwadze to, iż zgodnie z artykułem 196 § 1 k.p.c., strona powodowa wskazała w związku z pojawiającymi się wątpliwościami co do ważności umowy gwarancji , podmiot, który w jej ocenie winien występować po stronie powodowej, to w pozostałym zakresie tj. w części dochodzonej nadal do daty zamknięcia rozprawy, powództwo podlegało uwzględnieniu na rzecz tego podmiotu .

Pozwany szpital nie wywiązał się bowiem z umowy zawartej z (...) sp. z o.o. , nie kwestionował przy tym otrzymania towaru, wysokości należności jak również dochodzonych odsetek i dat wymagalności poszczególnych świadczeń. Niewątpliwe było zaś, że należność wyliczona w pozwie, była należnością prawidłową, nie zgłoszono bowiem żadnego zarzutu co do błędu rachunkowego, jeśli chodzi o wykazanie kwoty głównej, jak również odsetek, które były naliczone

bezpośrednio przez (...) S.A. do daty spełnienia świadczenia, a więc do daty, kiedy i tak biegł termin naliczania odsetek ustawowych od niespełnionego świadczenia przez pozwanego .

Mając powyższe na uwadze powództwo zostało uwzględnione do kwoty 9 255,32 zł. stanowiącej „skapitalizowany naddatek wniesienia pozwu”, co do odsetek naliczonych od kwoty głównej, której to należności strona pozwana nie kwestionowała, wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty a więc od daty, kiedy to pozostała należność główna, została już w całości zapłacona, a jednocześnie odsetki ustawowe nie zostały przez stronę pozwaną na rzecz (...) sp. z o.o. do tej daty uregulowane. Jako podstawa takiego rozstrzygnięcia wskazany został art. 482 k.c. .

Wyjaśnione ponadto zostało, że zasądzone odsetki ustawowe od kwoty 99 259,49 zł od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 27 marca 2015 r. , albowiem dopiero w dniu 27 marca 2015 r. strona pozwana spełniła część świadczenia na rzecz (...) w wysokości 53 164 zł i w wysokości 46 094,79 zł, w jakim to ostatnim zakresie powództwo w dniu 8 maja 2015 r. zostało umorzone.

Zasądzone zostały także dalsze odsetki ustawowe i odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane od pozostałej części należności, czyli od kwoty 53 164,70 zł od dnia 28 marca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i kolejno odsetki ustawowe za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do 12 kwietnia 2016 r. gdyż dopiero w tej dacie należność została przez M. Szpital (...) uregulowana. W pozostałym zakresie powództwo podlegało umorzeniu.

Jako podstawa prawna rozstrzygnięcia o kosztach procesu wskazany został art 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z artykułem 99 k.p.c.,

Sąd Okręgowy dodatkowo wyjaśnił, że powództwo podlegało również częściowo oddaleniu w zakresie należności dochodzonej przez (...) sp. z o.o. w W. ponad kwotę określoną pierwotnie w treści pozwu przez (...) S.A. w Ł. (...) sp. z o.o. w W. wstąpiła w prawa pierwotnego powoda, czyli (...) S.A. w Ł. w stosunku, do której powództwo podlegało oddaleniu, natomiast również w części, która obejmowała roszczenie ponad kwotę dochodzoną przez (...) S.A. w Ł., powództwo podlegało oddaleniu, albowiem w tym zakresie (...) nie występowała z odrębnym roszczeniem, nie wносиła również o to, aby roszczenie to potraktować, jako odrębne, nowe powództwo, nie została od tego uiszczona dodatkowa opłata związana z rozszerzeniem pozwu, w związku z czym w tym zakresie strona zawiadomiona mogła tylko i wyłącznie wstąpić w prawa pierwotnego powoda, czyli (...) S.A. w Ł., stąd też ostatecznie została na rzecz (...) sp. z o.o. w W. zasądzona kwota określona pierwotnie w treści pozwu.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodził się pozwany wnosząc apelację w zakresie dotyczącym pkt 1 i 4 wyroku, w której podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenia art. 196 § 2 k.p.c. poprzez naruszenie zawartego w tym przepisie warunku możliwości przystąpienia w charakterze powoda jedynie za zgodą obu stron postępowania,
2. naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów postępowania od (...) S.A. w sytuacji, gdy powództwo (...) S.A. wobec pozwanego zostało oddalone.

W konsekwencji powyższego apelujący wnosił o zmianę wyroku w zakresie pkt 1 i oddalenie powództwa w całości, zmianę w zakresie pkt 4 i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych, nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W toku postępowania apelacyjnego spółka z o.o. (...) została przejęta w trybie art. 492 § 1 ust 1 w zw. z art. 516 § 6 k.s.h. przez (...) sp. z o.o. w W., która stała się jej następcą prawnym i występowała w procesie po stronie powodowej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zastosowanie art. 196 § 1 k.p.c. tj. zawiadomienie o toczącym się procesie osoby wskazanej przez powoda i złożenie przez nią w terminie oświadczenia o wstąpieniu do sprawy może skutkować powstaniem dwóch sytuacji procesowych.

Po pierwsze osoba taka staje się powodem obok pierwotnego powoda. Z chwilą złożenia przez nią oświadczenia o przystąpieniu do sprawy należy uważać, że osoba zawiadomiona wytoczyła powództwo przeciwko pozwanemu obok powództwa wytoczonego przez występującego już w sprawie powoda. Po drugie osoba taka zgodnie z § 2 art. 196 k.p.c. może wstąpić na miejsce dotychczas działającej strony powodowej za zgodą obu dotychczasowych stron postępowania. Brak tej zgody powoduje utrzymanie się po stronie powodowej współuczestnictwa procesowego określanego jako konkurencyjne. W wypadku wejścia na miejsce strony powodowej osoby zawiadomionej następuje sukcesja procesowa (Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze pod red. T . Erecińskiego i innych – komentarz do art. 196 i 198 k.p.c.).

Poza sporem jest, że w niniejszej sprawie strona pozwana nie wyraziła zgody na wstąpienie spółki z o.o. (...) w miejsce pierwotnego powoda tj. spółki (...) S.A. . Po stronie powodowej występowały zatem dwa podmioty, które popierały zgłoszone w pozwie roszczenie zapłaty ceny za dostarczony pozwanemu szpitalowi sprzęt medyczny oraz własne roszczenia odsetkowe, ograniczając następnie powództwo tylko do odsetek z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia głównego, z uwagi na uregulowanie przez stronę pozwaną w toku procesu należności za towar. Oznacza to, że powodem w niniejszej sprawie na skutek przekształcenia podmiotowego o jakim mowa w art. 196 § 1 k.p.c. była zarówno spółka (...) S.A. z siedzibą w Ł. jak i (...) sp. z o.o. w W.. Pomiędzy tymi podmiotami występowało tzw. współuczestnictwo konkurencyjne. Dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę Sąd Okręgowy rozstrzygnął, któremu powodowi przysługiwało zgłoszone w pozwie roszczenie o zapłatę za dostarczony sprzęt medyczny , a w konsekwencji także roszczenie o odsetki z tytułu opóźnienia w spełnieniu tego świadczenia oraz odsetki od zaległych odsetek z art. 482 § 1 k.c., słusznie uznając, iż wobec nieważności umowy gwarancji z dnia 30 maja 2014 r. legitymowanym materialnie w niniejszej sprawie jest spółka (...), która zawarła z pozwanym szpitalem umowę na dostawę sprzętu medycznego i ją wykonała nie otrzymując w zamian zapłaty.

Dlatego też zaskarżony wyrok rozstrzygał o oddaleniu powództwa wobec (...) S.A. i o uwzględnieniu powództwa wobec drugiego powoda.

Sąd wskazywany w apelacji zarzut naruszenia art. 196 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie był niezasadny ponieważ przepis powyższy w niniejszej sprawie w ogóle nie znalazł zastosowania. (...) sp. z o.o. nie wstąpiła również na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. jak podniesione zostało w uzasadnieniu apelacji , do postępowania w charakterze powoda, w miejsce (...) S.A. , tylko występowała obok pierwotnego powoda jako drugi powód.

Użyte przez sąd I instancji w końcowej części uzasadnienia stwierdzenie „ Strona zawiadomiona o toczącym się postępowaniu wstępuje, bowiem w niniejszej sprawie w charakterze współuczestnika konkurencyjnego i od orzeczenia sądu zależy , który podmiot zostanie ostatecznie uprawniony za stronę powodową i uprawniony do dochodzenia pierwotnego roszczenia określonego w pozwie . Podkreślić należy, że (...) sp. z o.o. wstąpiła w prawa pierwotnego powoda czyli (...) S.A. w Ł. w stosunku , do której powództwo podlegało oddaleniu” – jest wewnętrznie sprzeczne jak i sprzeczne z wydanym przez ten sąd rozstrzygnięciem także o powództwie (...) S.A. (poprzez jego oddalenie). Gdyby spółka (...) wstąpiła w prawa pierwotnego powoda, wówczas powód ten przestałby być stroną postępowania i zbędnym byłoby oddalenie w stosunku do niego zgłoszonego roszczenia.

Pomimo zatem częściowo wadliwego uzasadnienia wydanego rozstrzygnięcia co do zasady było ono prawidłowe. Co do zasady ponieważ Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że żądanie zapłaty należności za dostarczony pozwanemu towar pozostało po stronie dostawcy, tym niemniej jednak błędnie przyjął, iż nowy powód tj. spółka (...) wstąpił w prawa pierwotnego powoda, a tym samym mógł zgłaszać tylko takie żądania jakie mieściły się w granicach żądań (...) S.A. tj. „ mogła wstąpić tylko i wyłącznie w prawa pierwotnego powoda”.

	Zawarta w art. 196 § 1 k.p.c. konstrukcja dotyczy bowiem tylko legitymacji procesowej rozumianej jako uprawnienie do uzyskania rozstrzygnięcia co do merytorycznych postaw powództwa, czyli wyroku.

Nie odnosi się natomiast do legitymacji materialnej, czyli uprawnienia dotyczącego zbadania pozostałych merytorycznych podstaw powództwa.

Innymi słowy każdy występujący w niniejszej sprawie powód mógł zgłaszać własne roszczenie materialnoprawne oparte z konieczności rzeczy na nieco innej podstawie faktycznej dotyczące zapłaty należności za dostarczony pozwanemu szpitalowi towar jak i zapłaty odsetek z tytułu opóźnienia w spełnieniu tego świadczenia. Na skutek błędnej interpretacji wspomnianego art. 196 § 1 k.p.c. doszło do naruszenia przez sąd I instancji przepisów prawa materialnego tj. art. 482 k.c., które to uchybienie sąd odwoławczy z urzędu bierze pod uwagę oraz do wyjścia ponad zgłoszone przez (...) sp. z o.o. powództwo.

Otóż należy mieć na uwadze, że na dochodzoną pozwem kwotę 99 259,49 zł składały się : należność główna 90 004,17 zł oraz odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia w wysokości 9255,32 zł. naliczone przez pierwotnego powoda do dnia wniesienia przez niego pozwu tj. na 4 XII 2014 r..

Następnie wobec uregulowania części należności głównej S.A. (...) cofnęła powództwo co do kwoty 46 094,79 zł i w tym zakresie sąd I instancji umorzył postępowanie. Powódka domagała się natomiast zasądzenia pozostałej kwoty tj. 53 164,70 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 28 marca 2015 r. i odsetek ustawowych od kwoty 99 259,49 za okres od wytoczenia powództwa do 27 marca 2015 r. (k 174). Oznacza to, że tytułem należności głównej dochodziła zapłaty kwoty 43 909 , 38 zł (90 004,17 – 46 094,79 zł).

Wobec kolejnej zapłaty długu przez szpital powód ten cofnął powództwo w zakresie kwoty 43 909,38 zł i domagał się zapłaty kwoty jedynie odsetek ustawowych żądanych pierwotnie w wysokości 9 255,32 zł z odsetkami od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty odsetek ustawowych od kwoty 99 259,49 zł za okres od dnia wniesienia pozwu tj. 4 grudnia 2014 r. do dnia 27 marca 2015 r. oraz od kwoty 53 164, 70 zł od dnia 28 marca 2015 r. do dnia 12 kwietnia 2016 r. (k 317).

Drugi powód spółka (...) złożyła oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w charakterze powoda w dniu 28 lipca 2015 r. i domagała się zasądzenia kwoty 56 164,70 zł , w tym 43 909,38 zł z tytułu należności głównej oraz 12 619,60 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od poszczególnych faktur na dzień już 27 lipca 2015 r. (k 268, 269), po czym w dalszej kolejności cofnęła powództwo w zakresie kwoty należności głównej i ostatecznie domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty odsetek 12 619 , 60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz odsetek ustawowych od kwoty 56 528,98 zł od dnia 28 lipca 2015 r. do dnia 31 marca 2016 r..

Sąd Okręgowy uwzględnił tak ograniczone powództwo w stosunku do (...) sp. z o.o. jednak w zakresie zgłoszonym przez (...) S.A. , pomimo , że nie znajdowało to uzasadnienia w postanowieniach art. 482 k.c. ani art. 198 § 2 k.p.c. i pomimo, że wykraczało częściowo ponad zgłoszone przez tę pierwszą spółkę roszczenie.

Zgodnie bowiem z postanowieniami art. 198 § 2 k.p.c. skutki prawne, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, w stosunku do osób zawiadomionych w myśl artykułów poprzedzających następują z chwilą przystąpienia tych osób do sprawy w charakterze powodów. Przepis art. 482 k.c. stanowi z kolei, że odsetek od zaległych odsetek można żądać od daty wytoczenia o nie powództwa. Powyższe oznaczają, że na rzecz (...) mogły zostać zasądzone odsetki od zaległych odsetek dopiero od dnia złożenia przez tą spółkę oświadczenia o przystąpieniu do sprawy tj. od dnia 28 lipca 2015 r. i takie też roszczenie tenże powód zgłaszał.

Prawidłowo zatem na rzecz (...) sp. z o.o. powinny być zostać zasądzone od pozwanego szpitala:

- kwota odsetek ustawowych od 56 528,98 zł za okres od dnia 28 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i dalej odsetek za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do 31 marca 2016 r.,

- kwota skapitalizowanych odsetek wyliczona na dzień przystąpienia do sprawy tego powoda, nie uregulowana jeszcze przez pozwanego (wchodząca w skład kwoty 56 528,98 zł) w wysokości 12 619,60 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty .

Oczywiście zmiana wyroku sądu pierwszej instancji na korzyść strony , która go nie zaskarżyła tj. powodowej spółki z o.o. (...) nie była możliwa.

Należało zatem dokonać korekty wydanego rozstrzygnięcia na korzyść apelującego pozwanego z uwzględnieniem naruszenia przez sąd I instancji art. 482 k.c. oraz 321 § 1 k.p.c.

Wskazanemu powodowi nie należały się odsetki ustawowe od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 27 lipca 2015 r. r. od kwoty 9255,32 zł składającej się na 99 259,49 zł i 53 164,70 zł ponieważ w tym okresie nie był jeszcze powodem w sprawie, nie mógł żądać zatem od tej daty odsetek od zaległych odsetek .Żądanie takie zresztą nie zostało przez spółkę (...) zgłoszone . Ponadto odsetki ustawowe od kwoty głównej tj. 90 004,17 zł zostały naliczone przez tę spółkę do dnia 26 lutego 2015 r., za okres natomiast od 27 lutego 2015 r. do dnia 27 lipca 2015 r. od kwoty 43 909,38 zł. (k 269).

Ostatecznie zatem w granicach zaskarżenia wyrok sądu I instancji podlegał zmianie w następujący sposób:

- z zasądzonych w pkt 1 b odsetek ustawowych powodowi należały się odsetki ustawowe od kwoty 90 004,17 zł od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 26 lutego 2015 r. i od kwoty 43 909,38 zł za okres od 27 lutego 2015 r. do dnia 27 marca 2015 r.,

- z zasądzonych w pkt 1 c odsetek powodowi należały się odsetki ustawowe od kwoty 43 909,38 zł od dnia 28 marca 2015 r. do dnia 27 lipca 2015 r. i od kwoty 53 164,70 zł za okres od dnia 28 lipca 2015 do dnia 31 grudnia 2015 oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 marca 2016 r. (tj. do daty wskazanej przez powodową spółkę k 310). Dodać należy, że są to odsetki , które mieszczą się w kwocie odsetek skapitalizowanych przez (...) 12 619,60 zł. , dochodzonej w niniejszej sprawie.

W pozostałym zakresie dotyczącym pkt 1 b i c wyrok podlegał uchyleniu i postępowanie sądowe umorzeniu z uwagi na wyjście ponad żądanie zgłoszone przez spółkę (...), na podstawie art. 386 § 3 k.p.c.

Apelacją pozwanego objęty został również punkt 4 wyroku dotyczący zasądzenia od niego na rzecz (...) sp. z o.o. kosztów procesu. Pozwany w tym zakresie zgłosił zarzut naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania od (...) S.A., której powództwo zostało oddalone. Apelacja w tej części de facto stanowiła zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach procesu pomiędzy powodową spółką (...) S.A. a pozwanym szpitalem i podlegała odrzuceniu z uwagi na brak przedmiotu zaskarżenia (art. 373 k.p.c.). Sąd I instancji nie rozstrzygnął bowiem w ogóle o kosztach procesu pomiędzy tymi stronami, w związku z czym pozwany powinien był w terminie wynikającym z art. 351 § 1 k.p.c. wnieść o uzupełnienie w tej części orzeczenia, czego nie uczynił.

Pomimo uwzględnienia apelacji strony pozwanej na rzecz strony powodowej nie zostały zasądzone koszty postępowania apelacyjnego z uwagi na brak wniosku w tym zakresie (art.109 § 1 k.p.c.).

SSA E. Klimowicz- Przygódzka SSA M. Strobel SSA A. Kempczyńska